

VM074:00/2013 luonnos koskien toimivaltaisista maistraateista ja toimivaltaisesta aluehallintovirastosta eräissä maistraatin ja aluehallintoviraston tehtävissä annetun valtiovarainministeriön asetuksen (1351/2011) 9 §:n muuttamista sekä luonnos koskien väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen (128/2010) 44 §:n muuttamista

Lausunto valtiovarainministeriölle

Helsingin maistraatti esittää ehdotetusta valtiovarainministeriön asetusmuutoksesta seuraavaa:

Maistraatin kannan mukaan asetusluonnoksen 9 §:n 3 momentissa tulee pääkaupunkiseudun maistraateilla olla rinnakkainen toimivalta käsitellä myös sellainen yksittäinen suoraan maistraattiin sen toimialueelle tehty muuttoilmoitus alusta loppuun sellaisessakin tapauksessa, jossa ilmoitus vaatii lisäselvitystä, ilman että se jouduttaisiin nyt esitettyjen tehtäväsiirtojen seurauksena siirtämään toiseen maistraattiin. Siirtäminen ei olisi asiakkaan edun mukaista ja asian siirtoa toiseen maistraattiin olisi erittäin vaikea perustella asiakkaalle. Siirtäminen myös hidastaisi asian selvittämistä, lisäksi se aiheuttaisi päällekkäistä työtä.

1.1.2011 voimaan tulleella kotikuntalain muutoksella (1095/2010) lain 9 § 4 momenttia muutettiin siten, että säädöksen mukaan se maistraatti, joka on ottanut ilmoituksen vastaan, käsittelee ilmoituksen alusta loppuun, eli myös silloin, kun asia vaatii tarkempaa selvittelyä ennen merkinnän tekemistä. Aiemman sanamuodon mukaan myös muu ilmoituksen vastaanottanut maistraatti kuin se alueellisesti määräytynyt maistraatti, jonka virka-alueelle henkilö muutti, voi tehdä ilmoituksen johdosta tarvittavat merkinnät väestötietojärjestelmään, jos merkintä voitiin tehdä ilman lisäselvityksiä. Maistraatin kannan mukaan selvitysjärjestystä, joka poistettiin kotikuntalaista, ei tule myöskään olla asetuksessa.

Maistraatilla tulee tehtäväsiirroista huolimatta rajoituksitta olla mahdollisuus käsitellä yksittäinen muuttoilmoitus siten kuin kotikuntalain 9 §:n 4 momentissa on säädetty. Rinnakkainen toimivalta käsitellä yksittäinen muuttoilmoitus kaikissa tapauksissa on tärkeää myös maistraatin äänioikeusrekisterin ylläpitoon liittyvien tehtävien vuoksi. Tehtäväsiirroista huolimatta äänioikeusrekisteriin kohdistuvat oikaisuvaatimukset ja niihin liittyvät kotikuntaratkaisut tulee kaikissa olosuhteissa voida käsitellä ja ratkaista siinä maistraatissa, jonka toimialueen maistraatista äänioikeusrekisterissä on kysymys.

Äänioikeusrekisterin tiedot määräytyvät aina tietyn päivämäärän mukaisesti. Väestörekisterikeskus tekee vaaleihin liittyen määräpäivänä poiminnan väestötietojärjestelmästä vaaleja varten perustettavaa äänioikeusrekisteriä varten. Äänioikeusrekisterin tietoihin kohdistuvat oikaisuvaatimukset on tehtävä määräpäivään mennessä maistraatille. Maistraatin on käsiteltävä ja ratkaistava oikaisuvaatimukset tiettyyn päivään mennessä. Yleensä aikaa oikaisuvaatimusten käsittelyyn jää hyvin vähän, vaalilaissa säädettyt aikarajat ovat ehdottomat. Maistraatti merkitsee ratkaisusta

mahdollisesti aiheutuvat muutokset äänioikeusrekisteriin ja toimittaa ilmoituskortin henkilölle, jos ratkaisuna on ollut henkilön lisääminen äänioikeusrekisteriin.

Muuttoilmoituksen laiminlyöntien seurauksena väestötietojärjestelmässä on väärä osoitetietoja. Vaalien ilmoituskorttien palaututtua asuinkunnan maistraatissa tehdään osoitteiden manuaalista selvittelytyötä kulloistenkin resurssien puitteissa. Mahdollisten toimivaltaepäselvyyksien välttämiseksi tähän liittyvä toimivalta tulisi ilmetä vähintäänkin asetuksen perusteluissa. Perusteluista olisi hyvä käydä selvästi ilmi, että toimialueen maistraatti voisi tehdä kohdennettuja tarkastuksia ja niihin liittyviä kotikuntaratkaisuja.

Perustelumuiotiossa olisi myös hyvä selvyyden vuoksi todeta, että Pohjoismaiset muutot, joista säädetään Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välisessä väestön rekisteröintiä koskevassa sopimuksessa, samoin kuin ulkomaalaisten ensirekisteröintiin liittyvät rekisteröintiratkaisut, jäävät tämän nyt esitetyn uudistuksen ulkopuolelle.

Maastamuuttoilmoitusten osalta Helsingin maistraatti toteaa, että nykyisellään tekniset rajoitteet estävät Lapin maistraatin Kemijärven yksikköä käsittelemästä maastamuuttoilmoituksia, minkä vuoksi maastamuuttoilmoitusten täysimääräinen siirto ei tässä vaiheessa ole mahdollista.

Maistraatti pitää perusteltuna ehdotettua 44 §:n 1 momentin 2 kohdan muutosta, jossa Lapin maistraatti vastaisi Helsingin kiinteistöjä, rakennuksia ja huoneistoja koskevien tietojen ylläpidosta niissä tapauksissa, joissa tarve tähän tulee ilmi Lapin maistraatin käsitellessä Helsingin maistraatin toimialueelle suuntautuvia muuttoja.

Rekisteripäällikkö

Tuovi Kontio